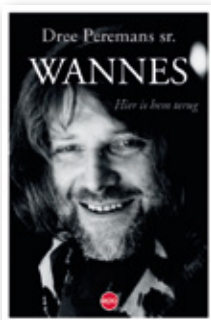

Dree Peremans sr., *Wannes. Hier is hem terug*, Berchem-Antwerpen, Uitgeverij EPO, 2016, 551 pp., ISBN 9789462670648

Het (al te) lijvige boek dat voormalig VRT-radiomaker en gerenommeerd folkkenner Dree Peremans (°1949) schreef over muzikant en veelzijdig kunstenaarstalant Wannes Van de Velde (1937-2008), wordt gepresenteerd als een biografie. Het is echter niet meer dan een min of meer chronologische feitenkroniek, waarin leven en werk van Wannes Van de Velde in kaart worden gebracht en beschreven zonder veel analyse, situering of contextualisering. Op zich is zo'n biografische catalogus uiteraard niet zonder belang of betekenis.

Al was het maar omdat op die manier via interviews met vrienden en bekenden van de geportretteerde informatie wordt geboekstaafd die zonder dit initiatief zou verloren gaan als de betrokkenen komen te overlijden. Een onbetwistbaar monument als Wannes Van de Velde verdient echter meer en beter. Bovendien neemt Peremans te weinig afstand van de persoon die het onderwerp vormt van zijn biografisch relaas: gedurende vele jaren was hij immers één van zijn 'compagnons de route' en hij waardeert en respecteert hem niet alleen, maar bewondert hem uitermate.

De gecompliceerde verhouding van Wannes Van de Velde met de Vlaamse emancipatiebeweging, waarover hij zich in zijn vroege(re) muzikale creaties en later vooral in interviews en bij publieke optredens meestal kritisch uitliet, komt er in deze weinig diepgaande publicatie helaas nogal bekaaid af. Mede omdat de auteur er geen enkele affiniteit mee vertoont, eerder een onderhuidse afkeer. Nochtans zouden de interpretaties door Wannes Van de Velde van de Vlaamse historische volksmuziek en zijn eigentijdse, daarop geïnspireerde composities vermoedelijk niet tot stand zijn gekomen als mensen zoals Jan Frans Willems (1793-1846), Edmond De Coussemaker (1805-1876) en Florimond Van Duyse (1843-1910), onder meer vanuit hun Vlaamsgezinde overtuiging, die traditionele liederenschat niet hadden opgespoord, geïnventariseerd en opgetekend.

Wannes Van de Velde, wiens voornaam alleen al een begrip was (en is), voelde zich echter nauwelijks verwant met de Vlaamse beweging. De eenzijdige, maar (destijds en ook vandaag nog) ruim verspreide associatie van flamingantisme met collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog en extreemrechts vormde daarvoor een

te groot obstakel. Ook al luisterde hij in de vroege jaren 1960 als zanger en muzikant sporadisch Volksunie-manifestaties op. De slogan “Wat wij zelf doen, doen wij beter” wees deze als volkszanger begonen muzikale poëet overigens af lang vóór die werd gelanceerd. Voor de artistieke en politiek-maatschappelijke internationalist Van de Velde, die dacht en handelde vanuit de Belgische staatkundige en mentale realiteit en ruimte, waren onder andere sociale rechtvaardigheid, ecologie en grensoverschrijdende intermenselijke solidariteit veruit prioritair ten opzichte van ‘de Vlaamse kwestie’, zoals hij de communautaire problematiek in België ooit omschreef. In een Franstalige (!) liedtekst uit 1982 vatte hij zijn visie omtrent de Vlaamse natievorming samen als volgt: “*De flamingant ne me traitez, être Flamand c’est dur assez. (...) Je suis Flamand, fils d’ouvrier*”.

Tegelijk koos Wannes Van de Velde, na een kortstondige aarzeling, al vroeg in zijn muzikale carrière resoluut voor het dialect van zijn geboortestad Antwerpen als zang- en vaak ook spreektaal. Dat terwijl in de jaren 1960 met name ook vanuit Vlaamsgezinde hoek werd geprobeerd om gewest- en regiospraak te bannen uit het openbare leven en voluit te opteren voor de standaardtaal, die toen meestal werd aangeduid als Algemeen Beschaafd Nederlands (ABN).

Over deze en andere aangelegenheden hadden wij in Wannes. Hier is hem terug graag wat meer en meer diepgravende beschouwingen gelezen. Geheel in overeenstemming trouwens met de levenshouding van de gebiografeerde, in essentie een ernstige man, voor wie oppervlakkigheid en anekdotiek een vloek waren. Zoals Wannes Van de Velde wereld bevroeg, had zijn biograaf dat met zijn (artistieke) leven en zijn omvangrijke en gediversi-

fieerde oeuvre moeten doen. Hopelijk wordt een toekomstige, volwaardige biografie van de artistieke duizendpoot en authentieke non-conformist Wannes Van de Velde iets heel anders dan het al te lichtvoetige product dat Dree Peremans afleverde. Iets wat Wannes Van de Velde als behoeder én schepper van een opmerkelijk en waardevol stuk (Vlaams) erfgoed zonder meer verdient. Een even bondige als voortreffelijke aanzet daartoe werd door de Vlaamse, in Nederland docerende literatuurhistoricus Geert Buelens (°1971) al geformuleerd in een krantenessay met de emblematische titel *Het fenomeen Wannes* – want dat was hij – dat werd gepubliceerd in *De Standaard* van 31 januari 2014 en waarin hij de Belgische Vlaming en ‘Antwerpse mondialist’ volkomen terecht uitvoerig lof toezwaaide, in het bijzonder omdat hij “zich [liet] inspireren door de lokale volkscultuur om kunst te maken met een blik op de wereld”.

[NICO VAN CAMPENHOUT]